МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Гуманітарні та соціальні науки: сучасні тренди й виклики

Випуск 2 (49), 2025

Київ
2025

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СЕМІНАР-ТРЕНІНГ

“Мій спокій – моя сила”

(*19 вересня 2025 р.*)

Оксана БОЙКО
Психологічні особливості професійної мотивації у майбутніх психологів 203

Надія ХОДЗИЦЬКА
Кіберспорт як інструмент підтримки психічного здоров’я у мирний та воєнний час 206

Алла ДАКАЛ
Психологічне сприйняття часу особистістю в кризових ситуаціях 208

Алла ЛИСАКОВА
Невідкладна психологічна допомога дорослим у кризових ситуаціях як чинник збереження психологічної рівноваги 210

Григорій ДУРАНИК, Святослав КОРСАКЕВИЧ
Студентські аспекти вивчення системоутворюючого поняття стресу в психології 213

Валерія РЕМЕЗ, Карина СОБЧЕНКО, Ксенія ЗЛАТОВА
Як спокій впливає на фізичне здоров’я та психологічне відновлення людини 215

Мирослава ЛИТВИНЮК, Яна РАЄВСЬКА
Коучингові технології як засіб профілактики криз професійного розвитку 217

Олександра КРАСОВИЦЬКА
Психологічні особливості подолання комплексної травми у дорослих: інтеграція підходів Пітера Уокера та Аріель Шварц у контексті сучасної психотерапевтичної практики 220

Любов ТАРАНЕНКО
Особливості корекційної роботи емоційних станів у осіб з травматичним досвідом через волотерапію 223

Інна МИРОНЧИК
Залученість як ресурс ментального здоров’я: психопрофілактика вигорання серед працівників ІТ-сфери 227

Ольга РИДЗЕВСЬКА
Вплив творчої самореалізації на соціально-психологічну адаптацію особистості 230

Сергій ЛЯШЕНКО
Функціональна специфіка лінгвістичних термінів їхній ролі як інструментів наукового пізнання 233

Олена ПРОХОРОВА
Емоційні стани у контексті травматичного досвіду: сучасні теоретичні підходи та орієнтири психосоціальної підтримки 238

Оксана БОЙКО
Науковий керівник:
Святослав КОРСАКЕВИЧ,
PhD з психології, доц. кафедри психології МАУП

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

У сучасному суспільстві зростає потреба у кваліфікованій психологічній допомозі, що висуває нові вимоги до підготовки фахівців психологічної сфери. Одним із ключових чинників професійного становлення студентів є мотивація, яка визначає їхню активність у навчанні, рівень засвоєння знань та готовність до майбутньої діяльності. Проблема формування професійної мотивації майбутніх психологів є актуальною, адже саме вона забезпечує інтеграцію особистісних прагнень із соціальними запитами [1].

У науковій літературі професійна мотивація розглядається як система внутрішніх і зовнішніх спонукань, що визначають спрямованість, активність і стійкість професійної діяльності.

Внутрішня мотивація включає інтерес до психології як науки, прагнення до самопізнання й самовдосконалення, бажання допомагати людям. Зовнішня мотивація пов’язана з престижем професії, соціальним статусом та матеріальними вигодами.

Результати опитування досліджуваних за питанням “Чим ви керувались йдучи на психологічний факультет?” свідчать, що більшість досліджуваних керувалися тим, що знання психології завжди потрібні у житті (36 %). Наступним за популярністю мотивом була перспективність професії психолога (16 %). Багато досліджуваних прагнули краще пізнати себе (12 %) та навчитися вирішувати свої проблеми (12 %). Менша кількість досліджуваних вказувала на невеликий конкурс при вступі на психолого-педагогічний фа-

культет (7 %) та бажання отримати вищу освіту (7 %). Певна кількість абітурієнтів мала мотив "догодити батькам" (5 %). Жоден досліджуваний (0 %) не обрав варіант вибору факультету "за компанію" [1].

Дослідження показують, що стійка професійна позиція майбутнього психолога формується тоді, коли провідною є саме внутрішня мотивація. Аналіз наукових праць дозволяє виокремити кілька основних характеристик мотиваційної сфери студентів-психологів:

1. *Домінування соціально-значущих мотивів*

За даними Г. В. Дьяконова, для більшості студентів-психологів головним мотивом є прагнення допомагати іншим, сприяти гармонізації міжособистісних відносин, брати участь у вирішенні суспільних проблем [1].

2. *Прагнення до самоствердження і особистісного зростання*

Потреба у визнанні, досягненні професійного успіху та самореалізації є значущою складовою мотивації. Водночас вона поєднується з потребою у постійному розвитку власних здібностей [2].

І. В. Данильченко встановила, що на початкових курсах переважають пізнавальні мотиви — інтерес до нових знань і психологічних явищ. Натомість на старших курсах зростає значення професійних мотивів, орієнтація на практичну діяльність і самореалізацію [3].

3. *Усвідомлений вибір професії у студентів другої вищої освіти*

Н. М. Мишко та колеги виявили, що майбутні психологи, які здобувають другу вищу освіту, мають більш чітко сформовані професійні наміри, орієнтовані на практику та кар'єрний розвиток. Їхня мотивація є більш зрілою й стабільною порівняно зі студентами, що навчаються вперше [2].

4. *Вплив освітнього середовища*

Структуру й інтенсивність професійної мотивації значною мірою визначають навчально-педагогічні умови. Серед важливих чинників виділяються: індивідуалізація освітнього процесу, створення ситуацій успіху, психологічна підтримка студентів та можливості для самостійної роботи.

У більшості досліджень підкреслюється необхідність спеціальної підтримки розвитку мотивації у студентів-психологів. До таких умов належать:

- поєднання теоретичного навчання з практичною підготовкою;
- стимулювання пізнавальної активності та критичного мислення;
- формування позитивної професійної ідентичності;
- забезпечення психологічного комфорту й підтримки в студентських групах.

Професійна мотивація майбутніх психологів є складним багатокомпонентним утворенням, у якому провідну роль відіграють соціально- значущі мотиви, інтерес до пізнання людини та прагнення до самореалізації. Її структура змінюється протягом навчання, а якісне освітнє середовище сприяє переходу від зовнішньої до внутрішньої мотивації. Усвідомлений вибір професії, практична спрямованість навчання та психологічна підтримка студентів є ключовими факторами формування стійкої професійної мотивації.

Професійна мотивація майбутніх психологів не є сталою, вона проходить етапи трансформації у процесі навчання та особистісного розвитку студента. Важливим є те, що саме динамічність мотиваційної сфери відкриває можливості для її цілеспрямованого формування у вищій школі.

Особливу увагу слід приділяти гармонізації пізнавальних і практичних мотивів, щоб інтерес до знань поєднувався з готовністю застосовувати їх у професійній діяльності. Це дозволяє уникати розриву між теоретичною підготовкою та реальними потребами практики.

Зрілість професійної мотивації виявляється у здатності студента самостійно ставити цілі, критично оцінювати власні досягнення та усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії. Саме ці ознаки виступають критеріями сформованості готовності до майбутньої психологічної практики.

Подальші дослідження у цій сфері мають бути спрямовані на вивчення індивідуальних відмінностей у мотиваційних профілях студентів та на пошук освітніх стратегій, які здатні підсилювати внутрішню мотивацію, підтримувати професійну ідентичність і забезпечувати стійкість до професійних викликів.

Джерела

1. *Дьяконов Г.* Психологічні особливості професійної мотивації майбутніх психологів. *Наукові записки* [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія “Педагогічні науки”, 2012, 106: 39–48.
2. *Мишко Н. М.; Даниленко О. І.; Жалій С. В.* Особливості професійної мотивації майбутніх психологів, які здобувають другу вищу освіту. *Редакційна колегія*, 2023, 194.
3. *Данильченко Ірина Вікторівна.* Психологічні особливості розвитку професійної мотивації у студентів-психологів. *Актуальні проблеми особистісного зростання*: зб. наук. пр. 2019, 155–158.